

Fælles opsamling på interessentmøderne i marts 2016

I forbindelse med strukturdrøftelserne på skole- og dagtilbudsområdet er der i marts 2016 afholdt interessentmøder med:

- Brugerpanelet for forældre til børn og unge med særlige behov
- Integrationsrådet
- Elevrådet
- Ungerådet
- Brugerbestyrelser
- Medarbejdere, ledere og faglige organisationer
- Udviklingsrådene

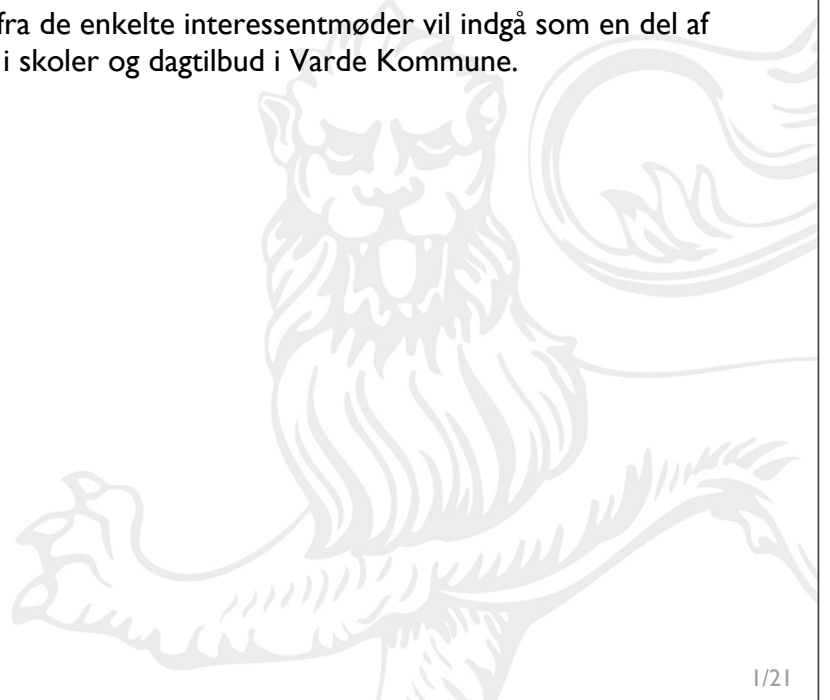
Det har på møderne været muligt for alle mødedeltagere at komme med input mundtligt, skriftligt via fysisk postkasse samt via mail efter mødet.

På møderne med brugerbestyrelser samt medarbejdere, ledere og faglige organisationer haft mulighed for at indsende SMS inputs til en storskærm.

På denne baggrund er der ved hvert møde foretaget en skriftlig opsamling. Opsamlingen er udarbejdet *tilnærmelsesvis* uredigeret. Dette betyder, at noterne er forsøgt opsat overskueligt og enkelte stavfejl er tilrettet. Herudover er der ikke rettet i de overvejelser, refleksioner, noter mv. der fremkom på mødet.

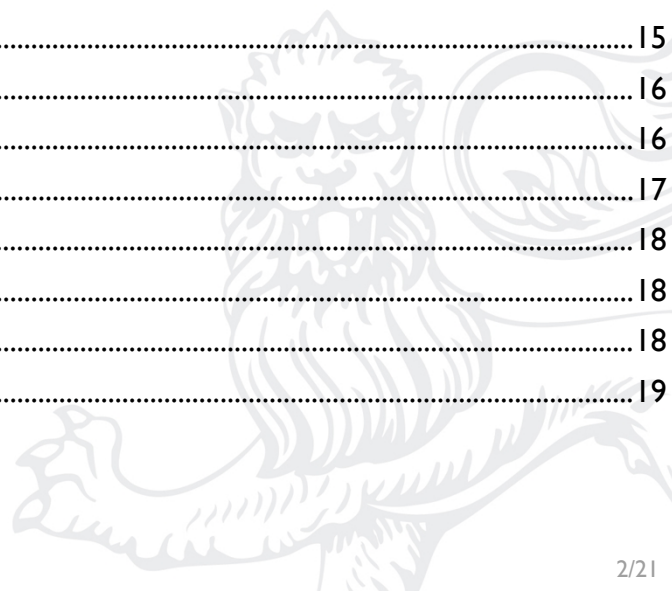
I nærværende dokument "Fælles opsamling på interessentmøderne i marts 2016" er hovedpointerne fra interessentmøderne samlet i noteform. For en uddybning af det enkelte interessentmødes drøftelser henvises til opsamlingen fra det pågældende interessentmøde.

Den fælles opsamling samt opsamlingerne fra de enkelte interessentmøder vil indgå som en del af det videre arbejde med strukturdrøftelser i skoler og dagtilbud i Varde Kommune.

Indhold

Det gode læringsmiljø – dagtilbud:.....	4
Kammeratskaber – dagtilbud:.....	4
Fysiske rammer – dagtilbud:.....	5
Det bedste dagtilbud - set fra børnehøjde – dagtilbud:.....	5
Dagpleje:.....	5
Læringsmiljø – skoler:.....	5
Kammerater – skoler:.....	7
Fysiske rammer – skoler:.....	8
Rullende skolestart.....	8
Skolestørrelser:.....	8
Helhedsskolen:.....	9
Overbygningen:.....	9
Valgfag:.....	10
Undervisningsformer:.....	10
SFO:.....	11
IT:.....	11
Visionen – vi i naturen:.....	12
Mobning:.....	12
Lokale skoler:.....	12
Nærhed:.....	13
Foreningsliv:.....	13
Åbningstider:.....	13
Mentorroller:.....	13
Forældresamarbejde:.....	13
Inklusion:.....	14
Normering:.....	14
Modtagerklasser:.....	15
Flygtninge:.....	15
Lokalt engagement:.....	15
Overgange:.....	16
Vejledning:.....	16
Specialtilbud som alternativ til normaltilbud.....	17
Ledelse:.....	18
Helhedsorienteret tilgang:.....	18
Kompetencer:.....	18
Transport:.....	19

Børnetal:.....	19
Tildelingsmodeller:.....	20
Konkret ifht strukturændringer:.....	20

Det gode læringsmiljø – dagtilbud:

- Et godt læringsmiljø er kendetegnet ved, at alle børn oplever succes.
- Tydelige rammer.
- Et godt læringsmiljø skabes af engagerende, kompetente voksne som giver nærvær og tryghed i relationen samt møder og udfordrer de små børn, der hvor de er, så der er plads til læring i leg og de store børn, der hvor de er, så der er plads til læring og dannelse.
- Det er vigtigt med faglig kompetent og veluddannet personale og ledelse.
- Børneperspektiv: Vigtigt med et godt børnemiljø hvor børnene bliver hørt, set, anerkendt, medinddraget, udfordret og føler sig tryk og god trivsel.
- Rette normeringer.
- Genkendelig hverdag.
- God modtagelse og gode relationer.
- Pædagogerne skal danne og/eller etablere, understøtte relationerne og forklare/anskuelig gøre sociale relationer – pædagogerne skal helt konkret sætte ord på relationerne for børnene.
- Fordybelse og trivsel i bæredygtige sociale fællesskaber.
- Tryghed og trivsel er for små børn faste rammer – kendte ansigter blandt de voksne, samt genkendelighed i hverdagens rutiner.
- Dagtilbud af en evidensbaseret størrelse, hvori der findes en kvalitet, tryghed og stabilitet, som alle, pædagoger, forældre, børn kan være enige i og stå inde for. Kvalificeret nærvær i form af tilstrækkeligt med pædagoger.
- De voksne i dagtilbuddet er det vigtigste - samt relation mellem børn og voksne. Hvis de voksne er kompetente og kan støtte børnene i relationerne er det vigtigste.
- Institutioner hvor barnet bliver set og normerings er til, at de professionelle voksne kan tage hånd om barnets sociale trivsel og læring.
- Kendte forberedte voksne der er kompetente rollemodeller som kan give omsorg og støtte børnene i at danne gode relationer også på tværs af forskellige kulturer
- Den vigtigste forudsætning for børns trivsel er at der NOK kompetente voksne til stede, så de oplever nærvær og tryghed hele dagen.

Kammeratskaber – dagtilbud:

- Det bedste dagtilbud set fra børnehøjde er kendetegnet ved meningsfulde venskaber – barnet skal have en følelse af at være en del af et (større) fællesskab.
- Godt dagtilbud er der hvor det er rart at være sammen.
- At voksne (personale og forældre) hjælper børn med at etablere venskaber og som anerkender dem og italesætter det, når de er gode venner.
- Mulighed for at lege, åbne dem for at se nye kammerater, understøttes af kompetente voksne, der hjælper med børnene med at skabe gode relationer, lærer de sociale spilleregler og der skal være en god kultur.
- Støtter det direkte via strukturerede legegrupper. Eller indirekte via legeredskaber, der binder fællesskaber sammen - veksler mellem dette.
- De voksne er rollemodeller - det nonverbale - kropssprogets er vigtigt. Kammeratskab mellem også de voksne er vigtigt - man hilser på alle fra morgenstunden og vi har et fællesskab sammen.

- Ansvar for at fordele opmærksomheden mellem alle forældre.

Fysiske rammer – dagtilbud:

- Rammerne skabes af de voksne og børn, der er i huset. Hvordan et rum er indrettet er vigtigt. Der skal være mulighed for at lege med det man brænder for - men der skal også være mulighed for at blive udfordret.
- Funktionsopdelt rum: Kigger på hvad børnene er optaget af - både små rum m. Rum i rummene.
- Tema ifht læring - det skal være synligt - det skal være inspirerende. Det skal være en del af indretning. Vigtigt at der er mulighed for at udstille tingene.
- Gode fysiske rammer er rum, man kan lave om. Vi er ansvarlige for at bruge rummene.
- Børnene skal have lov at eksperimentere - uderummet kan anvendes - så børnene kan afprøve forskellige ting. Fx. Ifht vand, mudder osv.

Det bedste dagtilbud - set fra børnehøjde – dagtilbud:

- Nærvær og kammerater.
- TRYGHED.
- Engagerende voksne.
- Anerkendelse - nogen der forstår mig.
- Trøstende voksne, søde voksne, der ikke skælder ud.
- Finde venner og lege med deres venner - de skal de voksne understøtte.

Dagpleje:

- Dagplejere bor eksempelvis i deres hus, hvilket ikke er særligt fleksibelt. Kunne dagplejeren eksempelvis selv hente børnene i en autocamper.
- Det første tilflyttere møder er dagpleje eller børnehave - kvaliteten der er vigtig - det skal være kompetent og rumme deres barn – de skal være trygge - kan gå på arbejde med ro i sindet.
- Det er vigtigt at beholde dagplejen i Varde kommune, så forældre har muligheden for at vælge.

Læringsmiljø – skoler:

- Skolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne faglig progression og tilbyde den enkelte elev; optimale rammer for udfoldelse, fordybelse og trivsel i bæredygtige sociale fællesskaber.
- Skolen skal tilbyde den enkelte elev rammer for faglig progression.
- Skolen skal give eleven faglig progression og tilbyde dem rammer for udfoldelse, fordybelse og trivsel i bæredygtige udvidede fællesskaber.
- Små børn lærer bedst gennem sanseindtryk, gennem leg, gennem kammeratskab, interaktion med både børn og voksne og gennem positiv tilkendegivelse.
- Gerne nye lærerkræfter ind en gang imellem, fx godt at få lærerstuderende ind, der giver nye aktiviteter og nye idéer.
- Skolen og skoledagen skal tilgodese alle børn – der har været en oplevelse af, at der ikke var plads til særligt drengene. Der skal være mere bevægelse/aktivitet mm. Dette er særligt vigtigt, når man har en lang skoledag. Vigtigt at være ude og have en varieret skoledag.

- Det er væsentligt med afvekslende og varieret undervisning.
- Der bør være fokus på aktiv læring og bevægelse.
- Leg i læring er relevant.
- Alternativ undervisning er godt og der bør være mindre tavleundervisning.
- Fokus på almen dannelse i samarbejde med forældrene, som et fundament for god trivsel og differentieret læring.
- Tryghed, hvor undervisningen er differentieret og hvor formålet med undervisningen og læring bliver tydeligt for eleven.
- Det er vigtigt med synlige rammer, klare mål for læring, gode fysiske rammer, synlig klasseledelse og mulighed for fordybelse.
- En god struktur er en struktur, der fremmer tryghed, fællesskab, samarbejde mellem skole, forældre, børn og omkringliggende samfund. Der skal være fokus på tidlig indsats, relationsudvikling, specialområder for særlig læring og pædagogiske rum.
- I indskoling skal der være fokus på kendte kammerater, nærhed og tryghed. På mellemtrinnet bør der være fokus på rette udfordringer og i udskoling skal eleverne ud blandt flere unge.
- Nærhed i indskoling, faglighed i mellemtrin og bredere vifte af tilbud i udskoling.
- Det er vigtigt med nærhed i indskoling og at børnene har de rette forudsætninger med sig fra børnehaven.
- Der skal være udfordringer og udvikling for den enkelte elev. Måske mere niveauopdeling.
- Nærhed i indskoling, faglighed i mellemtrinnet, bredere vifte af tilbud af valgfag til udskoling (samling af udskoling på en lokation).
- Eleverne skal kunne se en mening, med det de lærer. Det skaber trivsel engagement og mod til at eksperimentere og betyder man får et godt grundlag for at mestre sit liv og fremtid. Det forudsætter et godt og trygt miljø for både elever og voksne.
- Læring og trivsel igennem hele livet - en kultur med tid og plads til nærvær, hvor børns relationer understøttes og hvor kompetente og engagerede voksne styrker fællesskaber i strukturerede læringsmiljøer.
- Et godt læringsmiljø er kendetegnet ved, at alle elever oplever succes
- En varieret, men struktureret skoledag, hvor fokus lægges på elevens vej videre til at blive medborger.
- Differentieret undervisning.
- Veluddannede, engagerede og velforberejede voksne, der kan skabe engagement.
- Gode fysiske rammer.
- Det gode læringsmiljø opstår som et resultat af en af relationer fremmet fælles proces, hvor elever, lærere, pædagoger, forældre og omkringliggende samfund i skiftende sammenhænge og med respekt for forskellige læringsstile og failing forward producerer faglig og social læring, hvor kernebegreberne er tillid, tryghed, nysgerrighed, udfordringer og initiativ med et tilstrækkeligt antal professionelle, som understøtter, at læring sker i trivsel og trivsel opstår i læring.
- Kan fokusere på at lære, At man ved, at de voksne er der, når der er brug for støtte – tillid til at der er støtte fagligt og socialt. At der er nok lærere til. Trygheden – kendte voksne og forudsigelig undervisnings rammer.
- Når de trives og er trygge og udfordres tilpas, samt at de ved hvad der forventes af dem. Man stiller udfordringer og finder nærmeste udviklingszone og sætter målet derefter.

- Når eleverne møder motiverende voksne der kan skabe motivation og engagement.
- Klasserumsledelse.
- Drengecamp og Ungecamp - eksempel på at vi vil se helt nye undervisningsformer (flipped learning ol).

Kammerater – skoler:

- Genkendelighed, man udfordres på det rette niveau – ”har man én ven, så trives man” – relationerne er bærende i den sammenhæng. Voksne omkring børnene skal være med til at skabe trygheden, hvis relationerne imellem børnene mangler. Forskellige forudsætninger i indskolingen og udskolingen.
- Elevtal/klassestørrelse har betydning for relationerne på godt og ondt. Tryghed og trivsel er sammenhængskraften med det som foregår efter skoletid – tryghed og trivsel er ikke kun reserveret til skoledagen, hvorfor der skal anlægges en helhedsorienteret tilgang til begreberne ”tryghed” og ”trivsel”.
- Når der er Gode Relationer og forudsigelighed samt eleverne bliver set og anerkendt for den man er...
- Kammerater er fundamentet for at kunne lære noget.
- Ro til at udvikle kammeratskab - være øjenåbner for børn - fremhæve de enkelte børns styrker.
- Forældrene skal inddrages – ”de bedste til at udstøde børnene fra kammeratskaberne er forældrene ” – inddragelsen af forældrene er klart den største udfordring i forhold til at understøtte kammeratskaber – lærerne skal italesætte forhåndenværende problemer blandt eleverne. Forældrene skal have oplevelse af at barnet er accepteret, selvom forældrene måske ikke er det i sociale sammenhænge ”alle børn er lige i sandkassen”.
- Forældresamarbejdet kan med fordel henlægges til indskolingen i samarbejde med SFO. På de mindre klassetrin og i SFO kan der faciliteres legegrupper for få forældrene til at skabe netværk på tværs omkring aktiviteter forbundet med børnenes hverdag. Social træning som et alment aspekt af skolegange på alle klassetrin skal derudover være et tilbagevendende emne.
- Sociale arrangementer.
- Legegrupper.
- Ærlighed – tydelighed iht. regler for mobning, relations arbejde, hvor man har legegrupper.
- Ungementorer fra Ungerådet der giver råd til elever, der evt. har det svært.
- Man skal ikke tro, at man er den eneste der har udfordringer. Italesættelse på mange forskellige niveauer.
- Lejrture er gode for fællesskabet.
- Vi trives bedst, hvis vi kender hinanden.
- Vigtigt med sociale arrangementer.
- Det er en god idé at skabe flere samarbejdsfora på tværs af klasser, alder og årgange.
- Trivsel er noget forskelligt for hhv. unge og ældre elever.
- Det kan være svært, hvis der er for mange grupperinger i klassen.
- Det er lettere at få venner på store skoler – og der er flere at vælge imellem.
- Dårlige kammeratskaber har betydning for, hvordan man klarer sig i skolen og efterfølgende status i samfundet efterfølgende. Skolen spiller en rolle i forhold til, at undgå dette.

Fysiske rammer – skoler:

- Det fysiske rum og transport understøtter det gode læringsmiljø i daginstitutioner og skole.
- Antal elever skal passe til klasselokalets størrelse, fysiske miljø skal være i orden. Plads til forskellige læringsstile.
- Vi i naturen fremmes gennem mobile tilbud til skoler og daginstitutioner f.eks. kommunalt finansierede busser.
- Plads - inspirerende rum i rum.
- Plads nok, mulighed for udluftning, lidt rengøring skader ikke og up to date teknik.
- Gode fysiske rammer er tilpasset målgruppen, men bevægelsesaspektet skal indarbejdes spille samme med kommunens vision. Arbejdsmiljøshensyn angår også børn og ikke kun voksne i forhold til eksempelvis indeklima og rengøring.

Rullende skolestart

- Rullende skolestart - fordi det er bedre, at vi tager udgangspunkt i barnets behov/modenhed – også tænkt i overgangen til uddannelse efter folkeskolen.

Skolestørrelser:

- Skoler kan blive for store - fælles ledelse med naboskolen. De små elever var samlet på den lille skole - de store elever kan samles på den store skole. Vi har jo fælles ledelse og fælles bestyrelse.
- Det kan være en stor skole at komme på en 0. - 9. Klasse skole når man starter - det kommer an på hvordan man indretter det.
- Man skal ha det tilbud, de har behov for så de kan komme videre - der tilbydes fx ikke fransk – der vil kunne tilbydes flere ting på en større skole.
- De største klasser er flyttet til Varde - de har givet dem et løft at komme ind til Varde at gå - de er blevet dygtigere - vi var meget i mod i starten - hvor ender det henne? Men det er godt. Der er sket en vækst - men da det skete tænkte uha - det har givet et løft. De små på Alslev skole føler sig mere trygge der. Det er ikke kun til det dårlige med en større skole. Modstandere fra Horne inden - vi kendte det ikke. Hvordan skal det gå inde i Varde - de har klaret det meget fint.
- Skolerne kan blive for små.
- Godt med mindre klasser, men ikke for små. I store klasser får man ikke nødvendigvis den hjælp man har brug for.
- Vigtigt med rette antal elever i klassen.
- Store klasser kan være svære at finde rundt på.
- Små klasser kan være mere trygge, men med færre venner.
- God plads i klasserne.
- Skolen må ikke blive for stor.
- Fordelene ved små skoler: Tryghed, alle kender hinanden, Naturlige omgivelser, læreren ser mere eleverne.
- Små skoler er godt for elever med særlige behov – og også for de yngste og fx meget generte børn.
- Store skoler er gode for de ældste elever – så de kan få flere venner og flere at samarbejde med.

- I en fremtidig skole skal eleverne møde elever på tværs af matrikler og skoler.
- Man kunne tænke fremtidens skoler som I0iCampus, hvor de ældste årgange går sammen, de mellemste og de mindste. Det kunne være fedt.
- Fordele ved små skoler er, at man kender flere af de andre elever.
- For mange elever i eksempelvis én klasse på et klassetrin er for meget, fremfor opdelt eksempelvis i to klasser på et klassetrin.
- 15-25 elever vurderes som værende en acceptabel størrelse.
- I en stor skole, er der flere klasser, flere lærere, flere ressourcer, men mindre kendskab til andre elever.

Helhedsskolen:

- Kvalitet frem for kvantitet. Mange timer er ikke nødvendigvis = kvalitet.
- Det er dejligt, at vi ikke har lektier for hjemme – at det hele er klaret i skolen.
- Lærerne skal koordinere mængden og deadlines for lektier, så mængden er mere konstant.
- LANGE skoledage - vores børn har så rigeligt med udfordringer, så hvorfor skal der lægges ekstra pres på dem med lange skoledage... Mange har kommenteret på de ALT FOR LANGE SKOLEDAGE!!
- Nogle børn er kommet i mistrivsel pga. de lange skoledage.
- Hvorfor er der forskel på timeantallet i kommunen når vi snakker almenskolen, hvor det i indskoling hedder; 30 timer, mellemtrinnet ; 33 timer og udskoling ; 35 timer. Men mærkeligt nok hedder det 35 timer i specialskolen Lykkesgård uanset om du går i indskoling, mellemtrin eller udskoling.
- Flere fra specialklasserne oplever, at de ikke får noget ud af deres børn, når de kommer hjem. De er simpelthen for trætte. Kan på ingen måde deltage med resten af familien når de skal noget. Mange skal tage ekstra hensyn, herunder søskende pga. at handicap børnene ikke rummer meget når de kommer fra skole.
- Klubtilbud til specialrækkerne, som gav os mulighed for at få passet vores børn i ydretimerne, som alle andre. Klubben havde også unge aften en gang i ugen.

Overbygningen:

- Færre overbygningsskoler.
- Det giver mening med udskoling samlet på fx større skoler.
- Skal vi lave en ny campus - for hele overbygningen - og så bevare grundskolerne - i de små overgange i de små årgange er der brug for mere tryghed. For at de kan få læring skal de have tryghed ind.
- Flytter alle elever til Varde - flytter alle fritidsinteresser med - ikke nødvendigvis? - Det vil tage længere tid m. transport men foreningerne er allerede ved at gå sammen.
- Samle overbygningsskolerne. Alle elever (også i Varde by) burde skifte skole i 7 klasse - de 0 stiller og kan starte forfra - det skal vi tænke i hele Varde Kommune (transporttid et problem)
- Centralisering af Campus i Varde by – er med til at rive eleverne ind til Varde by – og dermed væk fra lokalsamfundene – det påvirker lokalsamfundets udvikling.

Valgfag:

- Valgfag om eftermiddagen – selvvalgt interessefag sidst på dagen hjælper med koncentrationen.
- Valgfag: Gerne flere valgfag – komme i nye grupper, hvor der er et interessefællesskab – reelt valg mellem forskellige typer af valgfag.
- Valgfag i yngre årgange (eksempel på, at der kan foregå i den understøttende undervisning) – 14 uger ad gangen.
- Flere valgfag – flere muligheder – anerledes valg fag – eks. film (noget som ikke tilbydes andre steder).
- Da Vince linjen i Esbjerg – der er nogen stykker der er rykket derned (skal vi have dette i Varde?)
- Projektledelse – lærer om projekter og projektledelse.
- Se fremad i tiden– prøve interesser af – prøve af på mindre grupper- eksempelvis lær om nye teknologier.
- Se hvordan fremtiden ser ud i forhold til virksomheder (samspil med virksomheder).
- Mange unge mennesker der ikke ved hvad de vel – skal vise muligheder for dem.
- Vi lære om selvstyring – eksempelvis i forhold til økonomi – hvordan fungerer det eksempelvis med.
- Fokus på erhvervsuddannelser – arbejde med virksomheder – valgfag med faglige tilbud.
- Fritidsliv bør flettes ind i skoletiden. Det kunne være fedt hvis foreninger underviste indimellem.
- Det er vigtigt med valgfag, så vi kan komme ud og opleve noget. Og det er fedt, hvis der er mange valgfag at vælge imellem.
- Valgfag eller lign. i E-sport. E-Sport er "den hemmelige" sportsgren i Danmark. E-sport er kæmpestort i udlandet og er først nu ved at vinde frem herhjemme. På Campus Vejle Sportscollege, er der startet en E-sportsklasse, hvor eleverne har samme vilkår som eleverne på de øvrige sportsgrene.
- Varde kommune burde have en eliteklasse – kender en der gik ud af skolen fordi hun kedede sig. De kan ikke passe, de skal til Esbjerg? Også profiler/klasser med sport osv.
- Linjer på de små skoler - der skal være plads til dem, der ikke vil dyrke sport

Undervisningsformer:

- Godt med anerledes læringsformer – eks. sidde i sækkestole.
- Lave tilbud sammen på tværs af klubber, skoler mv. Hente inspiration fra amerikansk model (college klubber).
- Inddeling efter niveau (1, 2 og 3) – På niveau 3, som var det dårligste havde flere lærerkræfter.
- Hvad er læring – det er et bredt begreb: Niveaudeling kan være en ulempe, da der også kan være læring fra elev til elev – hertil kan indvendes, at der også ved niveaudeling kan arbejdes med, at de dygtigste hjælper de mindre dygtige.
- Bevægelse bør altid være en del af timerne – indarbejdes som en del af undervisningsforløbene.
- Lærer man mere når man bevæger sig? Umiddelbart ja ifølge eleverne.
- Undervisningen skal være varieret, indeholde bevægelse og må gerne være sjov.
- Vi bør bruge de fine udefaciliteter mere til den daglige bevægelse.

- En god voksen er ”skrap” og forlanger en vis disciplin og respekt. De kan skabe den nødvendige ro til arbejdet. De skaber den gode stemning.
- Kreative aktiviteter skal mere ind i undervisningen som en naturlig del.
- Klassetrinopdelt i forhold til hvor meget man er ude – yngre klasser mere ude end ældre klasser.
- Klassens time – forslag til særlig fordybelse i forhold til, hvilket forhold som specifikt ville kunne fokusere et emne betydeligt, skabe opmærksomhed om et emne.
- Opdelingen af tunge timer(boglige) og aktive timer(bevægelse) på forskellige tidspunkter af dagen.
- Otte timers skolegang om dagen kræver variation – fx som bevægelse.
- Lærerne skal VILLE den varierede skoledag, og de skal have tid til at planlægge den gode undervisning.
- Undervisning man husker er fx emneuger og temadage (Fx da vi lavede skolen om til et minisamfund).
- Projektuger med besøg på arbejdspladser og virksomheder er vigtige. Her kan forældre med fordel inddrages ved at vise deres arbejdspladser frem.
- Det er vigtigt, at eleverne får mulighed for at blive præsenteret for forskellige læringsstile. Barnet/den unge skal finde deres potentiale og herigennem opnå flere successer.
- Vigtigt med en varierende skoledag – nogen har også behov for det strukturerede dag (varieret, men samtidig struktureret).

SFO:

- Skole/SFO – konstruktivt samarbejde mellem lærere, pædagoger og den tværprofessionelle ledelse – fælles ansvar for at skabe rammer for trivsel, læring og dannelse.

IT:

- IT baserede læringsmiljøer.
- Læringsmiljøet tiltrækker gode tilflyttere.
- IT er et godt læringsredskab og kommunikationsværktøj.
- Kommunen skal have et fablab; et værksted med CNT fræsere og 3D printere. Det kan indgå som dagtilbud eller integreret i skole/valgfag.
- Hvordan tilgodeser man dem der har det svært ved skolen? Bruger vi IT rygsæk godt nok? En fra Ungerådet mener ikke, at IT rygsækken virker (har selv prøvet en). En anden udtrykker tilfredshed med IT rygsækken. Det drøftes, at det er afhængig af de enkelte elever (og instruktionen til rygsækken både på skolen og på individuel niveau). Skolen skal vide hvordan det bruges.
- I de yngste daginstitutioner skal man huske på, at børnene stadig er børn. Selvfølgelig kan man introducere dem til bogstaver og tal, men man skal ikke kede dem med læring inden skolelivet starter. Min pointe er, at det kunne være at man også skulle slappe lidt af med for meget teknologi i den unge alder. Jeg arbejdede selv i en børnehave engang, og alle børnene kendte allerede til ipads og iPhones fra deres forældre af, og ville 100 gange hellere sidde indenfor alene i et hjørne og spille i flere timer, fremfor at komme ud og være børn. Selvfølgelig gik al tiden

ikke med det, men børnene finder hurtigt ud af hvordan det virker og vil til sidst ikke lave andet. Uanset hvad, så vil det altid være nemmere for børnene at følge op på teknologien end fx de ældre. Derudover vil teknologien også altid udvikle sig, så jeg mener ikke, at de går glip af noget, hvis de første 5 år af deres liv, går ud på at lege og forstå det sociale liv, som man får kraftigt brug for i fremtiden. Derfor vil jeg bare foreslå at skære lidt ned på teknologien i dagplejer og børnehaver, og så måske bruge den lidt mere inden for skolelivet, netop for at gøre det spændende og nyt for børnene.

- Modermålsundervisning kan tilbydes via elektroniske program.
- IT-mulighederne skal anvendes. VILLEBY – sprogskolen – mere end 50 % af dem der går på sprogskolen.

Visionen – vi i naturen:

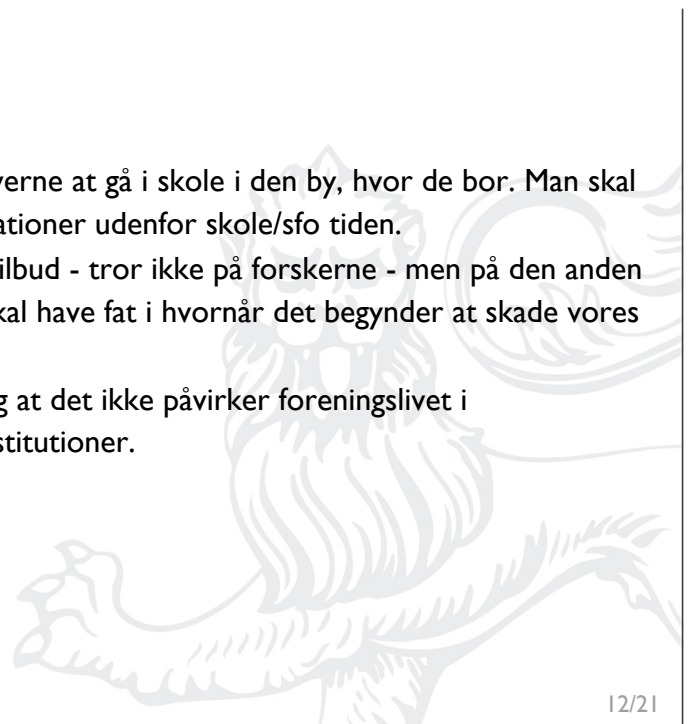
- Vi i naturen – lad os komme noget mere ud.
- Er det muligt at lave forløb hvor alle børn bliver ressourcestærke og føler sig som en del af vi i naturen.
- At vi laver flere naturskoler. I tråd med vi i naturen.
- Varde Syd: for 25 år siden blev der etableret et område ved den lille sø og plantet en masse træer. Området mangler lidt oprensning (der er noget, der hedder Dronning Margrethes eg - prins Henriks eg). Dette kan genoplives og bruge af skolen - naturnært er vigtigt - plante en frugtplantage - bruge dette til læring osv. - lave frugtsalat af afgrøderne osv.
- Vigtigt at visionen tænkes ind i de fysiske rammer – Vi i Naturen.
- Bruger vi naturen nok? Der er naturbørnehaver osv - hvad mener I om det? Dagplejere mødes og går i bynær skov - gør vi det ok? Det giver gode oplevelser - erfaringer med dette?

Mobning:

- Mangler, at lærere kan håndtere mobning – Konkret oplevelse af, at den samme lærer ikke kunne håndtere mobning i mange år. Påvirker hele skolegangen og i lang tid.
- Klassestørrelse kan betyde noget i den retning, at en mindre klasse bedre kan håndtere mobning og det sociale.
- Det er vigtigt med en god kultur på skolen.

Lokale skoler:

- Pas på med at underminere de små skoler!!
- Det giver en STOR SAMHØRIGHED for eleverne at gå i skole i den by, hvor de bor. Man skal ikke underkende vigtigheden af de sociale relationer udenfor skole/sfo tiden.
- Lokalt vil vi helst bevare vores skoler og dagtilbud - tror ikke på forskerne - men på den anden side må det ikke gå ud over vores børn - vi skal have fat i hvornår det begynder at skade vores børn.
- Forstår ikke forskernes konklusioner omkring at det ikke påvirker foreningslivet i lokalsamfundene når man lukker skoler og institutioner.

Nærhed:

- Det er vigtigt med en skole/dagtilbud i nærheden.
- Trygt nærmiljø med fokus på aktiv læring og sociale kompetencer understøttes af tilstrækkelig med kompetent personale.
- Det opleves som en fordel for overgangen mellem dagtilbud og skole, hvis dagtilbud og skole fysisk er placeret på samme matrikel.

Foreningsliv:

- Det er en udfordring at skoledagene bliver lange.. Så der ikke kan være hjælp i foreningerne.
- Ønske om flere tilbud til børn med særlige behov. Børn og unge med særlige behov har ikke nødvendigvis mentale ressourcer til at gå til fritidsaktiviteter med flere mennesker.
- Det vil være fedt, hvis skolerne kunne arrangere fester eller lign. som børn og unge med særlige behov har mulighed for at deltage i.
- Ofte har forældrene til børn og unge med særlige behov ikke ressourcer til at støtte barnet i fritidsaktiviteter – behov for hjælpetimer (evt. en frivillig hjælper).
- Lokale tilbud kan også give lokale kammerater.
- Autisme og ADHD gruppen: ofte samme strategier, mål og krav, så de kan godt gives fælles/ensartede tilbud.
- Kunne der arbejdes med frivillige a la ”superledere”, der kan tage børnene med særlige behov med fra skolen til fritidstilbuddet? Da det er svært at have overskud som forældre til et handicappet barn – derfor behov for hjælp til logistikken i forhold til både tilbud til barnet med særlige behov, men også søskende, som også skal have opmærksomhed og fritidsaktiviteter (frivillighed).
- Kunne savne nogen særlige tilbud, fx gymnastik til handicappede, men igen en udfordring, hvis der er lang transporttid.
- Socialt miljø efter skoletiden – vanskeligt at etablere og opretholde for børn og unge med særlige behov (have overskud og energi i hverdagen).
- Spejderforeningerne har lokalt gode erfaringer med at integrere børn med særlige behov.
- Før hen var der et tilbud i Helle Hallen (i den daværende Helle kommune), der hed ”Rend og hop” – der var forskellige aktiviteter for børnene et par timer hver uge. Forældrene kørte selv børnene – og var med de første gange end til børnene var trygge. Det var et godt tilbud. Noget lignende kunne være godt i dag også.

Åbningstider:

- Åbningstid der afspejler arbejdsmarkedet – fleksibilitet.
- Ønske om mere fleksible åbningstider og lukkedage i Solsikken.
- Eftersom specialområdet ikke tilbyder nødpasning på lukkedage, så burde de slet ikke have lukkedage og da slet ikke der hvor alle gerne vil have fri: uge 29+30, 3 dage før påske, mellem jul og nytår osv. Man er jo som forældre til et handicappet barn en belastning nok for sin arbejdsplads ift ekstra fridage hvor man skal med sit barn til diverse undersøgelser m.m. Så er det super træls at stort set alt ens ferie er bestemt af disse lukkedage, hvor man jo selvsagt ikke altid kan få fri fordi ens kolleger også gerne vil have fri/ ferie der og det er ikke rimeligt vi ikke har mulighed for at holde ferie sammen som en hel familie fordi special området ikke tilbyder

nødpasning, som hele normalområdet gør, OG har masser af lukkedage, hvor man er tvunget til selv at tage fri eller finde anden pasning for egen regning.

Mentorroller:

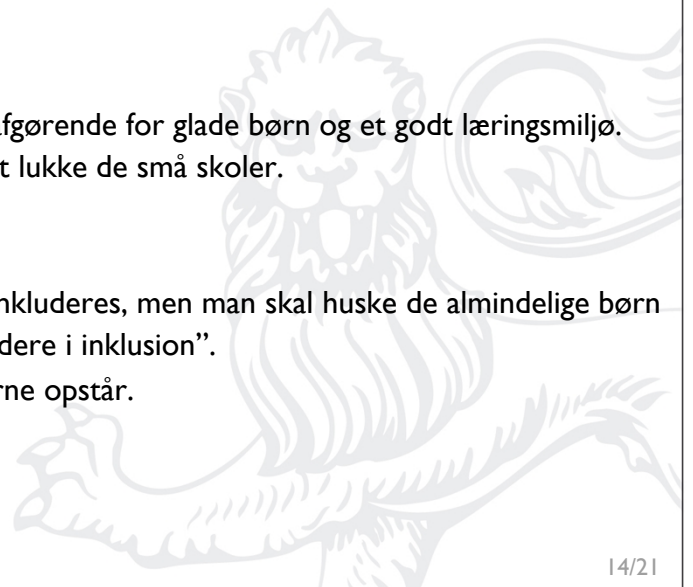
- Det overvejes om en mentor i større udstrækning bør tilknyttes den unge i overgangen fra skole til arbejdsliv/ungdomsliv. Blandt de udsatte unge kunne mentoren med fordel være en person den unge kender i forvejen.
- Flygtninge skal eksempelvis også selv være mentorer – folk skal ikke vænnes til at få alt serveret. Det har nok været en curlingkultur.
- Forælderrollemodeller ud på skolerne.
- Dansk skolelevn - forbindelse til etnisk dansker ret hurtigt.
- Mentor i hverdagen allerede fra børnehavebørnene. En forældre der selv har prøvet det kan være frivillig for nye forældre, hvis børn møder i dagtilbud.
- Varde forælderrollekorps – facebookside – oprettet i 2008.
- Ungerollemodellerne - og forælderrollemodellerne.
- Bydelsmødre: I den nye helhedsplan forsøges oprettet en pendant for mænd.
- De ældste elever: ungerollemodeller: til de store elever på gymnasier, erhvervsuddannelser og uddannelse på højere niveau.
- Skoletanter og skoleonkler skal findes blandt ressourcestærke forældre i blandt fx flygtningene

Forældresamarbejde:

- Hjem og skole/dagtilbud skal trække i samme retning.
- Generel tydelighed omkring at et godt samarbejde mellem forældre, barn og dagtilbud/skole er afgørende
- Dialog styrker løbende sammenhæng mellem skole, forvaltning, forældre, omkringliggende samfund og politikere om daginstitutioner og skole.
- Forældreinvolvering: stille krav, det holder ikke bare de begynder i børnehaven og skole. Forældrene skal være aktive i hele vejen igennem. Det er en opgave at få forældrene til at interessere sig for deres unge mennesker. Vi skal være bedre til at fortælle om vores forventninger.
- Klæde forældrene på – hvad er skolens rolle. – Forventningsafklare i forhold til dette.
- Forældreklasse på Sct. Jacobi skole – ressourcetsvage etniske kvinder trækkes ind i et forløb. Hun får kompetencer til at gå på Skoleintra. Dette startes op med 8 gange mere med stort samme gruppe, så de løftes endnu mere op.

Inklusion:

- Trivsel og nærværende voksne må være det afgørende for glade børn og et godt læringsmiljø. Inklusion kræver ressourcer. Lad være med at lukke de små skoler.
- Alle børn skal inkluderes.
- Inklusion fører ikke noget godt med sig.
- Inklusion – ikke kun fokus på børn som skal inkluderes, men man skal huske de almindelige børn – ikke alle kan inkluderes – ”Der er ingen vindere i inklusion”.
- Se barnets handicap og sæt ind før problemerne opstår.

- Handicappet før mennesket. Det er vigtigt, at ingen bliver tabt.
- Inklusion kan også være ekskluderende.

Normering:

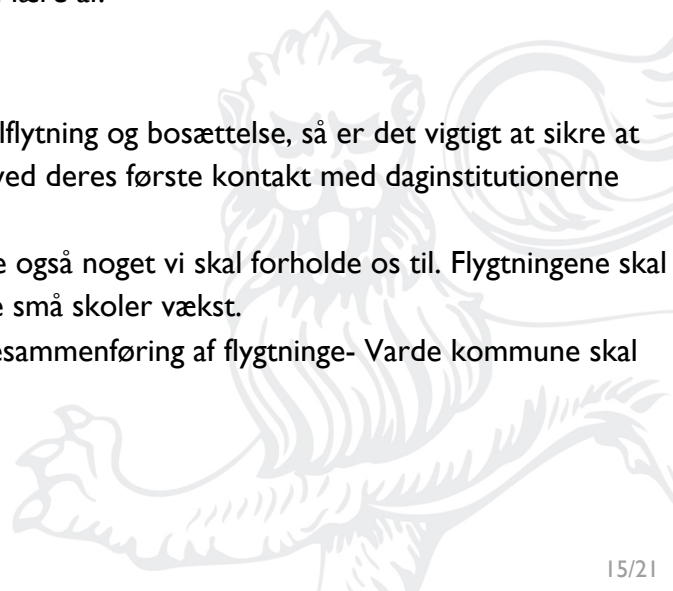
- Lærerspørgsmålet omkring forberedelsestid – lærerne skal have tid til at forberede sig. For mange lærere prioriterer ikke bevægeligheden med begrundelse i, at frikvarterne skal gøre det ud for bevægelsen.
- Der skal afsættes ressourcer til kompetent personale, der kan fremme kvaliteten i dagtilbud. Varme hænder over bygningsmasse.
- Hænder nok skal skabe tryghed, læring og den gode relation.
- Giv personalet ro til det basale arbejde og skru lidt ned for ambitionerne. Fjern noget af papirarbejdet fra frontlinjen.
- Normeringer der sikrer at barnet får rette omsorg mv.
- Ansættelse af personale med anden etnisk baggrund – der behøver ikke være de helt store krav – de skal blot have lidt kendskab til dansk. Bl.a. det at de er til stede er godt for integrationen.
- Ekstra ressource til en kontaktlærer og fx lektiecafeer om lørdagen for elever med anden etnisk baggrund.
- Alle børn er individuelle og har individuelle behov. Der er bred enighed om, at specialskolen Lykkesgårdsskolen med flere faglige kompetencer, ressourcer og med individuel indsats vil kunne give børnene et højere funktionsniveau på alle områder. Det betyder, at hvis man arbejder individuelt, målrettet, systematisk og helhedsorienteret med at udvikle børnenes potentialer, så vil det økonomisk have en gevinst på langt sigt, idet børnene/ de unge bliver så selvstændige som muligt, og dermed koste samfundet mindre på den lange bane. Samt vil livskvaliteten øges, hvilket er en meget vigtig parameter, vi håber man tager højde for.
- I specialklasserne er der ofte mangel på hænder til fx at køre en kørestol, så eleverne kan komme på tur. Det foreslås derfor, om det er muligt, at ansætte flexjobbere eller lign. i specialklasserne.

Modtagerklasser:

- Første tiltag – afskaffelse af modtageklassen- det er vi tilhængere af. – I stedet for at køre til modtageklassen – besværligt og bøvet og kostbart. Ikke rigtige klasser.
- En afskaffelse af modtagerklasserne vil skabe bedre integration, da forældrene igennem skolen lettere vil blive engageret lokalt.
- Studietur i Stockholm: Skole for flygtninge/indvandrere – lærerne havde en status/magt og indflydelse, hvilket virkede godt. Det kunne vi lære af.

Flygtninge:

- Set i lyset af den debat, der har været vedr. tilflytning og bosættelse, så er det vigtigt at sikre at potentielle tilflyttere får en positiv oplevelse ved deres første kontakt med daginstitutionerne (dagpleje, vuggestue og børnehave).
- Flygtninge og mange indvandrere bliver måske også noget vi skal forholde os til. Flygtningene skal tages godt i mod - de kan være med til at give små skoler vækst.
- Børnetallet vil vel også stige i takt med familiesammenføring af flygtninge- Varde kommune skal modtage over 200 flygtninge i 2016.

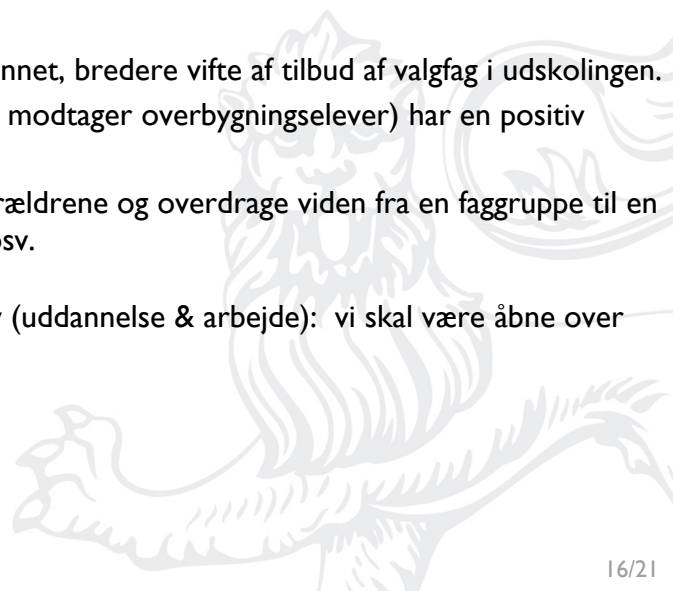
- Forældrenes integration er vigtig for børnenes integration.
- Portugal: familien blev integreret i normal i klassen – efter 3-4 uger kunne børnene kommunikere.
- Vi bør være bedre til at fortælle nyankomne danskere om vores fritids- og kulturliv.
- Lær Dansk og gøre det bedre: der er et potentiale. Lær Dansk har kontakt til 300 kursisterne. Nogle er flygtninge andre er indvandrere. Kulturforståelse, dansk undervisning, hvordan gebærder vi os i dagligdagen og introduceret til det danske sprog. Vi er nok ikke dygtige nok til foreningslivet. – Der er et potentialet på dette område.
- Fritidsplas til voksne – vigtigt også for børnenes skyld.
- Krav skal følges af vejledning, da folk ikke nødvendigvis ved, hvad der forventes af dem.
- Der skal meget til ifht at få overskud i relation til sprog, arbejde, økonomi.
- Udfordringer mellem de etniske grupper – deres interne konflikter kan tages med og kan brede sig til børnene. Fokus på håndteringen.

Lokalt engagement:

- Vigtigt at man formår som skole og dagtilbud at tage del i det nærsamfund som man er en del af. Der kan være noget mere samspil imellem civilsamfundet og de offentlige instanser. Det der fungerer i Næsbjerg er hvor man har fået fx. ÆldreSagen til at tage ansvar i skole og dagtilbud. Og til mere trængte familier.
- Lærerkapacitet til vores område - der burde være mulighed at lave et vækstområde - Varde som stor turistområde, Esbjerg ny by, Ribe m .Domkirke - grundlaget for vækstområde - hvordan vækker vi det til live?
- Vestkystområdet - hvordan vækker vi det?
- 10.klasser ind under AMU (mere erhvervsorienteret end på i skoleskolen) ressource bank – sabbatår - involvere de unge i ressource bank – (ungebørs). De unge har ressourcer som man godt kan anvende i større grad.
- Varde Kommunes skoler kunne også hvert år planlægge x-uger på tværs af skoler, hvor elever kunne deltage der, hvor deres interesser og kompetencer bliver tilgodeset. Transport kunne godt blive en udfordring.
- Der er for lidt interaktion med lokalsamfundet. Det er vigtigt at komme ud og se.

Overgange:

- Ved overgange skal sikres gode forældrerelationer forældrene imellem. F.eks. efter sammenlægning i 7. klasse og sammenlægning generelt.
- Gode overgange mellem dagtilbud og skole
- Nærvær i indskoling, faglighed på mellemtrinnet, bredere vifte af tilbud af valgfag i udskoling.
- Det er vigtigt, at den modtagende skole (som modtager overbygningselever) har en positiv indstilling til de nye elever.
- Overgange fra dagtilbud til skole: inddrage forældrene og overdrage viden fra en faggruppe til en anden fx fra dagplejen til dagtilbudsområdet osv.
- Overgange fra folkeskolen og til det videre liv (uddannelse & arbejde): vi skal være åbne over for køn og religion, fx ifht muslimer.

- Vigtigt, at man aldrig starter på "nul", men altid får givet viden videre – glidende, så man allerede har noget brobygning tidligt i skolen. Kan man arbejde med at få noget glidende "støtte" med over i fx ungdomsuddannelse for de unge, der ikke har en funktionsnedsættelse, men har andre særlige behov.
- Vidensdeling og samarbejde på tværs – både i god tid inden overgangen og i et stykke tid efter.
- Opmærksomhed på, at børnenes særlige behov kan vise sig tydeligere jo ældre, de bliver: Vigtigt, at tidligt finde det rigtige skoletilbud.
- Forventningsafstemning er vigtig ved alle overgange – hvad kan vi forvente i børnehaven, i skolen osv.

Vejledning:

- Alle børn skal være uddannelsesparate.
- UU vejledning skal være bedre til at vejlede bredt ud, så der ikke kun nævnes få uddannelsesmuligheder.
- Det er vigtigt, at brobygning særligt for gruppen af udsatte unge er tilrettelagt med udgangspunkt i den unge.
- Bedre vejledning tidligere i skolen.
- UU vejledning har ikke været særlig tydelige. Det opleves, at der kan være behov for mere vejledning, da det føles usikkert hvad man skal.
- Der kan være behov for mere individuel vejledning.
- De elever der erklæres uddannelsesparate efterlyser mere nuanceret vejledning.
- Vejlederne skal kunne forstå de unge. Og de skal samarbejde med klasselærerne.
- Det er godt med brobygning eller lign.
- UU vejlederne skal hjælpe eleverne med uddannelsen.
- Flere temadage om uddannelser.
- Lave forløb om uddannelserne for de små elever.
- Der må gerne være mere UU vejledning tidligt, så man hurtigere blev klar på hvad man evt. vil efter skole.
- Emneuger om fx uddannelsesmuligheder kunne være godt.
- De ældste elever har brug for en kvalificeret vejledning i forhold til ungdomsuddannelser.
- Det er vigtigt, at skolen forklarer eleverne, hvorfor uddannelse er vigtig – så eleverne motiveres.
- UU-vejledning: Ærgerligt, at det er taget væk fra 7. klasse. Det skal allerede tages her – så det er skolens opgave! At starte tidligt. Vigtigt at få andre fagfolk ind i vejledningen end lærere.
- Ønske om en bedre og mere tilgængelig UU-vejledning.
- Elevens uddannelsesparathed → vurdering af lærer videregives til UU-vejledning – der er en tendens til at man skal være udfordret fagligt eller socialt, hvis man skal have en "seriøs" adgang til UU-vejleder.
- Det vil være godt med pjecer med viden om fx overgange.
- Ønske om en skolehjemsamtale, hvor UU-vejlederen sidder med.
- Ønske om at UU-vejledningen kunne foregå sammen med hovedlæreren.
- Ønske om UU-vejledning til alle klassestrin – ikke kun udskolingen.

- Der er gode erfaringer med at køre fremtidsstemaer, så eleverne kan lave scenarier om dem selv som voksne – se sig selv i et fremtidigt studie eller job osv.
- Brobygning til ungdomsuddannelserne gør en forskel.
- Forældrene skal klædes på til hvordan uddannelsessystemet er skruet sammen – fx sørge for kendskab til fx erhvervsuddannelserne.
- Rød tråd: Lær Dansk: en forretning. Hvordan er vejen til det danske arbejdsmarked. Branchepakker osv. Hvordan kommer vores kursister ind på arbejdsmarkedet. Der er uudnyttede potentiale i samarbejdet mellem kommunen og Lær Dansk har uudnyttede platforme.
- Højskole-ideen kan være god at bringe i spil ifht forældrene.
- Det oplever, at Varde kommune er meget lukket omkring egne tilbud, fremfor at se hvad der er den enkeltes behov og ønsker for fx tilbud i Esbjerg.
- Også vigtigt at tage hensyn til familiens behov, da det kan være meget oplidende for familien at have den unge i hjemmet.
- Meget høje teoretiske krav til en håndværkeruddannelse – det kan være en hindring.
- Overgangen fra hjemmet til egen bolig er super vigtig for unge med særlige behov– som forældre kan man få opfattelsen af, at det er ens eget problem.
- Mødet i 16,5 års-udvalget er vigtigt, så der sker forberedelse i god tid til overgangen til voksenområdet.

Specialtilbud som alternativ til normalt tilbud

- Det er vigtigt, at så mange inkluderes i normalt tilbud som muligt. For de børn, hvor det ikke er muligt, er det vigtigt at have fx Solskikken, STU og specialklasserne.
- Børn fra specialklasserne kan fx deltage i fag i normalskolen – fx idræt eller fysik, hvis de har evner til det.
- Børnene får venner i klassen, der hvor de går i skole – ikke i lokalsamfundet.
- Skolen er blevet ”tungere” idet de ”bedste” elever er blevet inkluderet, og der er ikke kommet flere voksne. Manglende ressourcer.
- Klasse sammensætningen er ikke ok, for stor forskel på hvor meget de enkelte elever formår, både bogligt men i den grad også sprogligt.

Ledelse:

- Tydelig ledelse skaber trygge rammer og rum, hvor læring højnes.
- Dumt med for mange udskift blandt lederne.
- Kan man lave fællesledelse på 3 børnebyer?
- Engagement, knivskarp moderne ledelse, der skal drives en forretning.
- Dagtilbuddet skal være under pædagogisk overordnet ledelse.
- Fagligheden skal bruges til at skabe børn i trivsel - eller hente kompetencer ind - hvis ikke det virker, det man gør - så gør noget andet.
- Faste rammer og faste voksne giver tryghed – tryghed giver udvikling.
- Leg og læring i relationer – ”barn/faglig”-kompetente voksne.
- Alle børn skal udfordres på deres nærmeste udviklingstrin.
- Vi skal alle trives for udvikles.

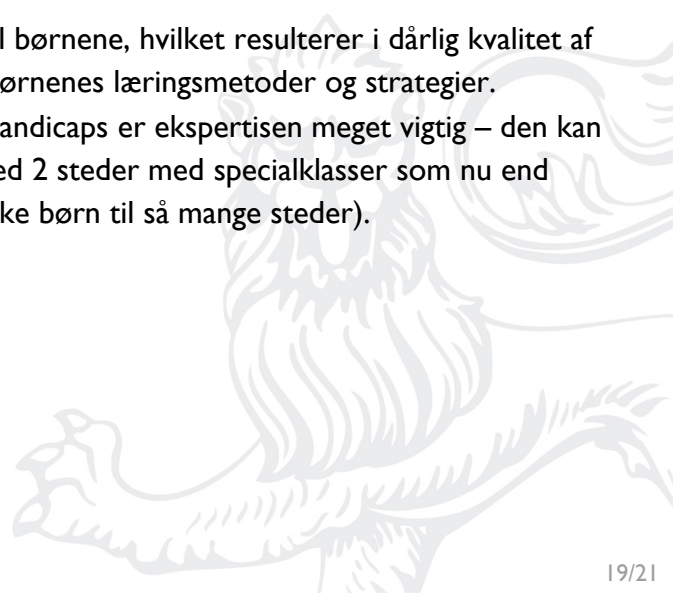
- Trivsel og udvikling for både børn og voksne.
- Selvstændige dagtilbud med nærværende ledelse på fuldtid for afdelingerne, som igen er udstyret med kompetente, og i særdeleshed nærværende pædagoger/medhjælpere.
- Tryghed, trivsel, forudsigelighed, genkendelighed og nærvær.
- Træd varsomt - her dannes mennesker - fokus på læring, udfordringer og nære relationer.
- Fælles ledelse af flere skoler - fungerer i Starup/Agerbæk det fungerer rigtig fint.
- Det hele er småt i Varde Kommune ... Fælles åbne/lukke mellem dagtilbud og skole sparer ressourcer.
- Fælles ledelse på tværs af dagtilbud og skoler.

Helhedsorienteret tilgang:

- I dagtilbud og skole skal tilgangen være helhedsorienteret. De voksne herunder forældre og de professionelle skal med barnet skabe trygge og nærværende relationer der er grundlag for trivsel og læring.

Kompetencer:

- Da Varde kommune uddanner pædagogmedhjælpere og enkelte dagplejere til pædagogiske assistenter er det vigtigt, at man også bruger denne faggruppe som er fagligt meget dygtige og kan bruges både i dagplejen, vuggestue, børnehave, SFO, skoler og som omsorg/pædagogisk assistenter.
- Et godt læringsmiljø afhænger af medarbejdernes faglighed og kompetencer – læring foregår bedst i mindre grupper – 4-6 børn – med forberedte pædagoger.
- Tryghed-nærvær-kvalificeret personale.
- Skolen/personalet bør sætte sig langt bedre ind i hvert enkelt barns handicap/behov. Ønsker afspænding/yoga frem for de evindelige film og spil på Ipad og pc. Alle har godt af, at lære at slappe af.
- STOR mangel på faglige kompetencer. Herunder bl.a. tale og sprogstimulering. Talepædagogisk undervisning individuelt samt implementering blandt personalet. Undervisning og implementering af tegn til tale til børn og personale. Kommunikations foranstaltninger og ekspertise. Spidskompetencer på skolen. Det er stadig ikke nok – selvom PPR giver 16 timer i dag)
- Flere midler til børn med særlige behov og bedre uddannede lærere og pædagoger. Mangler viden og ressourcer til at kunne rumme børn med særlige behov. Kompetenceudvikling hos personalet og dermed mere kvalitet.
- Mangel på ressourcer. Der er for få voksne til børnene, hvilket resulterer i dårlig kvalitet af undervisningen, mangel på at individualisere børnenes læringsmetoder og strategier.
- Har barnet gennemgribende vanskeligheder/handicaps er ekspertisen meget vigtig – den kan vi kun have samlet få steder. Det er bedre med 2 steder med specialklasser som nu end som tidligere hvor der var 7 steder (der er ikke børn til så mange steder).

Transport:

- Børn skal ikke køre for længe til deres tilbud, selvom det er nødvendigt med kørsel, når man har så stor en kommune som Varde. Børn indordner sig men transporttiden skal ikke være for lang.
- Man går i skole langt fra sine kammerater.
- Transport kræver opmærksomhed i sammenhæng med strukturdrøftelser, hvor der tages hensyn til lange arbejdsdage for børnene, hvis det enkelte barn har langt til skole. Transporten bør tilpasse sig skoledagen.
- Transport til og fra skole giver eleverne nogle endnu længere skoledage, dvs. mindre fritid. Samtidig har de heller ikke de samme sociale fordele med klasse kammerater, hvis ikke du bor i byen. Og du er afhængig af transport for at deltage i social samvær med skolekammerater.
- Transporttid afhængig af alder. Jo større børn des længere transporttid kan accepteres.
- Mere fleksible transportmuligheder. Svingende kørselstider (p.g.a. logistik-ændringer ved Taxafirma) er ofte forstyrrende for børnene, og kan betyde at det tager lang tid for dem "at lande", når de kommer hjem.
- Kørsel og transporttid – meget svært at få et aktivt fritidsliv, når der er så lang en skoledag. Kan der komme noget fritidsliv ind i skolen – eller foreningerne ind skolen – kunne man tilbyde fritidstilbud tidligt i skolen (Kan man samle nogle børn, der kan køres samlet til fritidstilbud).
- Ønske om mere fleksibilitet, så forældrene slipper for at køre så meget rundt.
- Taxakørslen er for ufleksibelt og for dem der bor i yderområderne er den alt for lang. Mange børn bliver hentet mellem 6.30-7.00 og er først hjemme igen ca. kl. 16.30.
- Børnene burde kunne komme tidligere hjem med taxa end kl. 15.30. (f.eks. hjemkørsel 13.30).

Børnetal:

- Børnetallet er faldet de sidste år. - vi håber, at politikerne har røv i bukserne til at skære ind til benet, hvor der er brug for det.
- Ved tilfældigvis at omme i Lunde børnehave - der indkøbes fx barnevogne til 0-2 årsbørn, men der er ingen børn. Tage den beslutning der skal tages - gør noget ved det.
- Hvor lang tid skal man være med til putte penge i det, når der ikke er børn nok?
- Fx Rousthøje - der er aldrig været så mange børn, som der er nu - Næsbjerg, Årre , Alslev der vender ned mod Esbjerg har flere børn - det er vigtigt.
- Åbenhed omkring realiteterne - ikke bevare for enhver pris

Tildelingsmodeller:

- Socioøkonomi: der kan gives ekstra midler, hvor det er nødvendigt.
- Ressourcetildeling i institutionerne efter behov.

Konkret ifht strukturændringer:

- Det er vigtigt at der tænkes langsigtet. Billum har kæmpet meget for at bevare skolen og der har været al for meget uro sidenhen. Det giver ikke mening at kæmpe for offentlig skole i Billum fremadrettet, og hvis der ikke er det, så kommer der ikke nogen tilflyttere.
- Pas på ingen bliver tabt i rummelighed og besparelser.

- Vi må ikke udsulte normalområdet, men sørge for at lægge en langsigtet strategi. Noget der unikt og kan udvikle skole- og dagtilbudstilbuddene.
- Træd varsomt, her dannes mennesker – fokus på udfordringer, læring, nære relationer.
- Fremtidssikret og visionær struktur, som giver tryghed og nærvær, således at det pædagogiske personale kan fortsætte fagprofessionens progression med børns læring, udvikling og trivsel som det bærende element.
- Dybt professionelle og reflekterede evidensbaserede tilgange til læring og trivsel. Dette indbefatter bæredygtighed i strukturen, så der ikke skal laves nye strukturer igen om 5 år.
- Det er vigtigt med bæredygtighed, så strukturen ikke skal til debat igen om to år.
- Det er vigtigt at poserne ikke hele tiden skal rystes, så der ikke hele tiden sker ændringer.
- Der skal opstå arbejdsro.
- Høre forældrene lokalt forud for beslutninger - lad os tage snakken som her i dag på mødet også lokalt.
- Der ønskes en langsigtet plan på 10 år

- Strategisk at udvikle i byerne der vender mod Esbjerg.
- Det er vigtigt at vi får lavet en ny struktur der gør, at vi som kommune kan tilbyde tilflyttere både store og mindre skoler og institutioner, når vi kommer ud af "børnetalskrisen".
- Geografisk tryghed - vuggestue og børnehave skal fastholdes så lang tid som muligt - fortsat det samme sted - endnu bedre, hvis skolen ligger ved siden.

